

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa "S." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w M.
przeciwko Syndykowi masy upadłości "B." Fundusze Inwestycyjne spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości z siedzibą w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 4 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej „B. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 4 lutego 2014 r., w sprawie z powództwa „S. ” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. o zapłatę oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosła pozwana, wskazując na naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 498 § 1 i 2 w zw. z art. 65 § 1 k.c., art. 498 § 1 i 2 k.c., art. 503 w zw. z art. 451 § 3 k.c. Postanowieniem z 17 października 2017 r. ogłoszona została upadłość pozwanej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagań z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu

Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podawała, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na to, że Sąd drugiej instancji nie zajął się rozpoznaniem zarzutów zgłoszonych w apelacji pozwanej, naruszył w sposób oczywisty przepisy prawa materialnego: art. 503 w zw. z art. 451 § 3 k.c. do oceny skutków oświadczenia o potrąceniu złożonego przez pozwaną oraz w sposób kwalifikowany naruszył przepisy prawa materialnego, tj. art. 498 § 1 i 2 k.c., stwierdzając, że przeciwko uwzględnieniu oświadczenia o potrąceniu złożonego z ostrożności procesowej przemawia to, że strona pozwana części dochodzonej należności nie uznawała z innych przyczyn niż na skutek potrącenia.

5. Dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14; postanowienie Sądu Najwyższego z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15; postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2018 r., I CSK 725/17; postanowienie Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2019 r., IV CSK 412/18). Nie wystarcza przy tym oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, jeżeli nie spowodowało ono wydania oczywiście

nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/05).

6. Skarżąca nie przedstawiła przekonujących argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie świadczy o tym wskazanie przez pozwaną, że Sąd Apelacyjny nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych przez nią w środку odwoławczym. Przypomnieć należy, że według utrwalonego w judykaturze poglądu z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu orzeczenia każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 maja 2018 r., III CSK 4/18, wyrok Sądu Najwyższego z 4 września 2014 r., II CSK 478/13).

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego nie daje podstaw do uznania, że Sąd Apelacyjny nie odniósł się w stopniu dostatecznym do zarzutów zawartych w apelacji pozwanej. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że zarzuty zawarte w apelacji nie dają podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa lub uchylecia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Brak też podstaw do częściowej zmiany zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny w całości zaaprobował ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji i wyciągnięte na podstawie tych ustaleń wnioski oraz ocenę dowodów, zarówno z dokumentów jak i zeznań świadków, a także szerokie rozważania prawne i uznał je za własne. Zawarta w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena zarzutów podniesionych w apelacji pozwala w pełni odtworzyć tok rozumowania Sądu Apelacyjnego i powody, dla których uznał zarzuty za nietrafne.

Nie prowadzą do wykazania oczywistej zasadności również rozważania skarżącej dotyczące nieprawidłowej oceny skutków oświadczenia o potrąceniu złożonego przez pozwaną. Sąd Apelacyjny, przyjmując za Sądem pierwszej

instancji, wskazał, że strona pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu w formie i treści uniemożliwiających uznanie go za skuteczne. Oświadczenie to złożyła z ostrożności procesowej na wypadek ustalenia bezskuteczności zarzutu potrącenia i bezskuteczności porozumienia stron co do potrącenia i potrąciła swoje wydatki objęte określonymi refakturami od 1 do 49 od dostawców, oznaczonymi kodami ZMR. Sąd drugiej instancji podał, że, składając oświadczenie o potrąceniu, pozwana uczyniła to we trzech różnych sprawach toczonych między stronami, następnie połączonych do wspólnego rozpoznania. We wszystkich tych sprawach pozwana złożyła oświadczenie o potrąceniu jednakowej treści, nie wskazując, którą wierzytelność potrąca ze swoją wierzytelnością i jaką. Z uwagi na takie sformułowanie zarzutów zdaniem Sądu nie mógł on samowolnie decydować, w jakim zakresie oświadczenia te są skuteczne, skoro pozwana złożyła je we wszystkich sprawach, przy czym potrąciła ogólnie wszystkie swoje wierzytelności z określonych faktur, ze wszystkimi wierzytelnościami objętymi pozwami, bez dokładnego wskazania, którą wierzytelność powoda potrąca z którą swoją wierzytelnością.

Skarżąca nie zgadza się z powyższą analizą i przedstawia własną ocenę rozstrzygnięcia. Skarga kasacyjna ogranicza się jednak do sformułowania subiektywnego stanowiska pozwanej i nie zawiera dostatecznych jurydycznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

7. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

jw